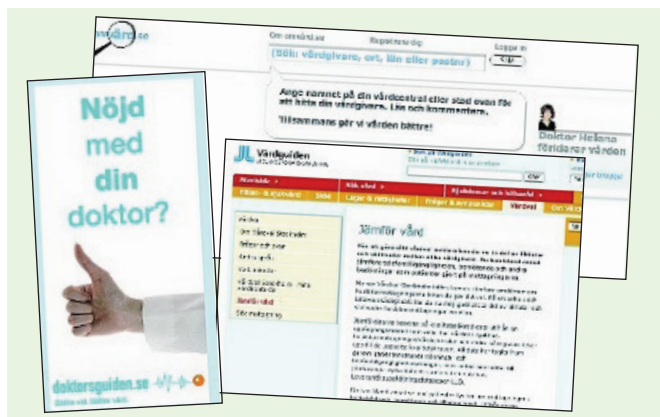

Patienter får tycka till om vård och läkare på nya sajter

Flera nystartade sajter betygsätter vårdgivare, i vissa fall även enskilda läkare. Innehåll och grad av seriositet varierar mellan de olika initiativen. På »doktorsguiden.se« uppmanas patienter gå in och recensera enskilda namngivna läkare.

Under december och januari har minst tre olika sajter lanserats som vänder sig till patienter och som utlovar hjälp och stöd i deras vårdval. Sajterna rankar vårdgivare och i vissa fall även enskilda läkare. På »doktorsguiden.se«, som hävdar sig vara rikstäckande och ha uppgifter om 35 000 läkare, uppmanas patienter poängsätta läkare. Utifrån antalet stjärnor som besökare till sajten knappar in bildas en fem-i-topp-lista, som är tänkt att uppdateras kontinuerligt. Patienter uppmanas att utöver poängbedömningen på en skala mellan en och sju stjärnor också ge omdömen av vårdgivare i fritext. Bakom sajten står företaget Fifty Fifty AB, som hos Bolagsverket är registrerat på produktion och förmedling av musik-evenemang, uthyrning av musikinstrument och försäljning av reklamartiklar.

Ett annat entreprenörsprojekt är »omvard.se« som publicerar omdömen av vårdcentraler. Enligt egen uppgift görs det utifrån bland annat anmälningar till Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, HSAN, samt kvalitativa data baserade på patientenkäter, vad gäller till exempel öppettider och tillgänglighet per telefon. Peter Arvai är VD och grundare av företaget och driver sajten inledningsvis på sin fritid. Han ställer sig först lite tveksam till huruvida det är lämpligt att publicera en patients omdömen och erfarenheter av enskild namngiven vårdgivare men bestämmer sig sedan:

Doktorsguiden.se, omvard.se och »jämför vård« på Vårdval Stockholm är några av de nya sajterna där vårdgivare recenseras.

– Om det är positiva omdömen så finns det ingen anledning att ta bort dem, men om det handlar om kränkningar gentemot en enskild namngiven läkare så tar vi bort det inlägget.

Stockholms läns landsting lanserar den 15 januari tjänsten »Jämför vård« där man avser göra jämförelser mellan olika husläkarmottagningar i syfte att hjälpa patienter inför »Vårdval Stockholm«. I ett första led kommer alla husläkarmottagningar att kvalitetsbedömas utifrån bland annat patientenkäter genomförda under hösten 2007. Ett antal nyckeltal har vaskats fram: för bemötande, information, telefontillgänglighet, delaktighet och helhetsintryck. På sikt planeras att även regionens sjukhus komma att rankas på motsvarande sätt, och då kommer man i första hand att jämföra vårdgivare vid höft- och knäledsoperationer.

Thomas Flodin, ordförande i Stockholms läkareförening, har följt utvecklingen:

– Vi har i Stockholm haft diskussioner om Vårdval Stockholm, och att den information som ges där måste vara seriös och saklig. Det får inte vara några tummar upp eller ner, eller gubbar som ser

sura ut, säger Thomas Flodin, som också är ordförande i Sveriges läkarförbunds etiska råd.

Det intressanta är vem som står bakom en sajt. Om det är en enskild person eller ett företag som driver synpunkter så är det inte mycket som går att göra. Men det vore allvarligt om skattefinansierad verksamhet stod bakom etiskt eller sakligt tvivelaktig information.

Läkarförbundet har fått in klagomål från medlemmar som uppmärksammat doktorsguiden.se, och som har uppfattat det olustigt att riskera att behöva schavottera. Också Datainspektionen har fått samtal från läkare som hört sig för om vilka regler som gäller för Doktorsguiden.se, berättar Patrik Sundström, jurist på Datainspektionen.

– Men eftersom doktorsguiden har ett utgivarbevis från TV- och radionämnden är vi juridiskt förhindrade att ingripa. Materialet på hemsidan är grundlagsskyddat enligt tryck- och yttrandefrihetslagstiftning.

Marie Närlid

Vid tryck- och yttrandefrihetsmål är Justitiekanslern (JK) rättslig instans. Den som känner sig personligen kränkt kan också vända sig till Pressombudsmannen. www.po.se

Förskrivarkod får stark kritik

Läkarförbundet är mycket negativt till förslaget att ge landstingen tillgång till enskilda läkares förskrivningar via det receptregister som förs hos Apoteket AB.

Förslaget och en rad andra lämnades av Patientdatautredningen i somras i slutbetänkandet Patientdata och läkemedel m.m. (SOU 2007:48) och har nu varit på remiss.

I dag får enskildas förskrivarkoder registreras när det gäller narkotiska preparat. Förslaget innebär att förskrivarkod ska registreras för alla läkemedel och att detta även ska omfatta privata vårdgivare. Landstingen kan ibland behöva hitta enskilda förskrivare av patientsäkerhetsskäl, enligt utredningen. Läkarförbundet anser att dagens registrering av arbetsplatskod ger tillräcklig uppföljning och helst att patientjournalen borde vara primärkällan för uppföljning.

Förbundet är också kritiskt till förslaget att Apoteket AB uttryckligen i Receptregisterlagen anges som personuppgiftsansvarigt för receptregistret, något som enligt utredningen redan framgår indirekt av lagstiftningen. Förbundet däremot anser att eftersom ansvaret är av tillsynskaraktär så bör det inte hanteras av ett företag, om än statsägt, dessutom när dess framtid är osäker. Ansvaret borde hellre ligga hos en myndighet.

De flesta andra förslag från utredningen ställer sig förbundet positivt till. Det handlar bland annat om utökad behandling av personuppgifter, att inrätta ett donationsregister och samkörning av dödsorsaksregistret med de regionala cancerregistren.

Elisabet Ohlin

Läs även ledaren i detta nummer

Lars-Erik Holm chef för Socialstyrelsen

Lars-Erik Holm, i dag generaldirektör för Statens strålskyddsinstitut, blir den 1 mars generaldirektör för Socialstyrelsen. Han är ordförande i Internationella strålskyddsinstitutet och svensk representant i FN:s vetenskapliga strålningskommitté. Han efterträder Kjell Asplund.

Lars-Erik Holm